

Sygn. akt IV U 589/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Małgorzata Wierzbicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 marca 2016r. w S.

odwołania J. K.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 23 marca 2015 r. (Nr (...))

w sprawie J. K.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o zwrot nienależnie pobranej emerytury rolniczej

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że J. K. nie jest zobowiązany do zwrotu kwoty 7.911,10 (siedem tysięcy dziewięćset jedenaste złotych i 10/100) pobranej tytułem emerytury rolniczej za okres od 17 marca 2014 r. do 31 stycznia 2015 r.

Sygn. akt: IV U 589/15 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 23 marca 2015r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie przepisów ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i art.138 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustalił nadpłatę emerytury rolniczej wypłaconej J. K. za okres od 17 marca 2014r. do 31 stycznia 2015r. w kwocie 7 911,10 złotych i zobowiązał J. K. do zwrotu powyższej kwoty jako nienależnie pobranego świadczenia. Uzasadniając decyzję organ rentowy podniósł, że nienależnie pobrane świadczenie miało związek z nabyciem przez ubezpieczonego gospodarstwa rolnego przez zasiedzenie w dniu 25 listopada 2014r. (decyzja z 23 marca 2015r. k.65 akt emerytalnych).

Odwołanie od w/w decyzji złożył J. K., reprezentowany przez pełnomocnika, zaskarżając ją w całości i wnosząc o ustalenie, że nie jest zobowiązany do zwrotu kwoty 7 911,10 złotych. Zarzucił, że organ rentowy naruszył prawo materialne ,tj. art.19 ust.2 pkt 3 i art.28 ust.4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników poprzez niewłaściwe zastosowanie pojęcia zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej i w konsekwencji błędne uznanie przez ten organ, że nie zaprzestał on prowadzenia działalności rolniczej przez co pobrana przez niego, poczynając od 17 marca 2014r. emerytura rolnicza była świadczeniem nienależnym. W uzasadnieniu stanowiska podniósł, że wbrew twierdzeniom organu rentowego zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, gdyż nieruchomość rolnicza, którą

nabył przez zasiedzenie z dniem 2 września 2012r., została przez niego wydzierżawiona na okres 10 lat, a ponadto powierzchnia tej nieruchomości nie przekracza 1 ha przeliczeniowego – wynosi 0,727 ha (odwołanie wraz z załącznikami k.1-6 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, przywołując argumentację wskazaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.8-9 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 17 marca 2014r. wpłynął do organu rentowego wniosek ubezpieczonego J. K. urodzonego w dniu (...) o emeryturę rolniczą. Po rozpoznaniu tego wniosku decyzją z 25 marca 2014r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przyznał ubezpieczonemu od 17 marca 2014r. emeryturę rolniczą. Podstawę przyznania świadczenia stanowił przepis art.19 ust.2 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (wniosek o emeryturę i decyzja z 25 marca 2014r. o przyznaniu emerytury rolniczej k.1 i 46-47 akt emerytalnych).

Przed złożeniem wniosku o emeryturę rolniczą ubezpieczony zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej sprzedając posiadane nieruchomości rolne, w tym zabudowane siedlisko, położone w miejscowości G. gmina K. na rzecz K. G. (akty notarialne sprzedaży nieruchomości rolnych z 11 października 2012r. i 11 grudnia 2012r. k.15-23 akt emerytalnych). Ponadto w dniu 13 marca 2014r. rozwiązał umowę dzierżawy nieruchomości rolnych zawartą w dniu 8 października 2012r., na mocy której stał się dzierżawcą nieruchomości rolnych stanowiących własność K. G. położonych w miejscowości G. (umowa dzierżawy z 8 października 2012r. i rozwiązanie tej umowy z 13 marca 2014r. k.24-25 akt emerytalnych).

W dniu 6 lutego 2015r. - po przyznaniu prawa do emerytury rolniczej – ubezpieczony złożył w organie rentowym odpis postanowienia Sądu Rejonowego w Węgrowie I Wydziału Cywilnego wydanego w dniu 25 listopada 2014r. w sprawie I Ns 408/14 stwierdzającego, że z dniem 2 września 2012r. ubezpieczony J. K. nabył przez zasiedzenie własność nieruchomości położonej w G. stanowiącej działkę gruntu oznaczoną numerem 58 o powierzchni 1,76 ha. Ponadto ubezpieczony złożył umowę dzierżawy powyższej nieruchomości zawartą w dniu 30 grudnia 2014r. z K. G., na mocy której wydzierżawił K. G. przedmiotową nieruchomość na okres 10 lat. Na umowie widnieje prezentata wpływu umowy dzierżawy do Starostwa Powiatowego w W. w dniu 5 lutego 2015r. Wraz z powyższym postanowieniem i umową ubezpieczony złożył oświadczenie o nieprowadzeniu działalności rolniczej oraz o tym, że dzierżawca pozostaje dla niego osobą obcą i nie prowadzi wspólnego gospodarstwa domowego (oświadczenia ubezpieczonego z 6 lutego 2015r. oraz odpis postanowienia o zasiedzeniu z 25 listopada 2014r. i umowy dzierżawy z 30 grudnia 2014r. k.56-59 akt emerytalnych).

Wobec powzięcia wiadomości o nabyciu przez ubezpieczonego w drodze zasiedzenia nieruchomości rolnej położonej w G. stanowiącej działkę gruntu oznaczoną numerem 58 o powierzchni 1,76 ha organ rentowy ustalił nadpłatę na rzecz ubezpieczonego emerytury rolniczej za okres od 17 marca 2014r. do 31 stycznia 2015r. i zaskarżoną decyzją z 23 marca 2015r. zobowiązał ubezpieczonego do zwrotu pobranej za powyższy okres kwoty 7 911,10 złotych (decyzja z 23 marca 2015r. k.65 akt emerytalnych).

Ubezpieczony nie użytkował rolniczo w/w działki nr (...) położonej w G. od końca 2012r. Od końca 2012r. działkę tę, stanowiącą łąkę, użytkował rolniczo K. G., któremu ubezpieczony wydzierżawił ją na mocy ustnej umowy. W tym czasie ubezpieczony nie dysponował jeszcze orzeczeniem sądowym o stwierdzeniu nabycia przedmiotowej nieruchomości przez zasiedzenie dlatego nie mógł jej formalnie wydzierżawić, ani sprzedać na rzecz K. G., któremu w II połowie 2012r. sprzedał swoje gospodarstwo, w tym siedlisko. Użytkując rolniczo przedmiotową nieruchomość K. G. pobierał z tego tytułu dopłaty rolne (zeznania świadka K. G. k.31v – nagranie od minuty 3 do 8 oraz zeznania ubezpieczonego k.31v – nagranie od minuty 9 do 10 i k.14v – nagranie od minuty 1 do 11). Sporna działka nr (...) położona w G. ma powierzchnię 1,76 ha fizycznych, co stanowi 0,727 ha przeliczeniowych (zaświadczenie Wójta Gminy K. z 3 kwietnia 2015r. k.6 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego J. K. okazało się uzasadnione.

Żądając od ubezpieczonego zwrotu kwoty 7 911,10 złotych jako nienależnie pobranej emerytury rolniczej za okres od 17 marca 2014r. do 31 stycznia 2015r. organ rentowy błędnie uznał, że na skutek nabycia w drodze zasiedzenia z dniem 2 września 2012r. (co potwierdza deklaratoryjne postanowienie Sądu Rejonowego w Węgrowie z 25 listopada 2014r.) nieruchomości rolnej ,tj. działki nr (...) położonej w G. ubezpieczony nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej - co stanowiło przesłankę nabycia prawa do emerytury rolniczej i dlatego nienależnie pobrał to świadczenie od chwili jego przyznania z dniem 17 marca 2014r. Błędne ustalenie przez organ rentowy, że w chwili przyznania emerytury rolniczej ubezpieczony nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej wynikało z niewłaściwego zastosowania przepisu art.28 ust.4 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników polegającego na utożsamianiu prowadzenia działalności rolniczej z faktem posiadania przez daną osobę tytułu własności nieruchomości rolnej. Zgodnie z powyższym przepisem uznaje się, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego.

Tymczasem powyższy przepis nie reguluje wyczerpująco sytuacji, w których uzasadnione jest przyjęcie, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, ale wskazuje jedno z kryteriów, kiedy należy uznać, że dana osoba nie prowadzi działalności rolniczej. Z przepisu tego nie wynika natomiast, że przez sam fakt, iż emeryt jest właścicielem gospodarstwa rolnego, uzasadnione jest przyjęcie, że emeryt ten nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. W ocenie Sądu o tym, czy emeryt prowadzi działalność rolniczą decyduje każdorazowo stan faktyczny, a zatem fakt, czy dana osoba rzeczywiście prowadzi działalność rolniczą - pracuje w gospodarstwie rolnym. Na stanowisku takim stoi również Sąd Najwyższy (vide: uchwała SN z 6 maja 2004r., II UZP 5/06, OSNP 2004/22/389). Z przedstawionych wyżej ustaleń Sądu, opartych o spójne zeznania świadka K. G. oraz samego ubezpieczonego wynika, że od już od końca 2012r. ubezpieczony nie użytkował rolniczo działki nr (...) położonej w G., której własność nabył z dniem 2 września 2012r., a co zostało stwierdzone w wydanym 2 lata później postanowieniu Sądu Rejonowego w Węgrowie. Wiarygodność twierdzeń świadka i ubezpieczonego nie budzi wątpliwości, jeśli zważyć, że właśnie w końcówce 2012r. ubezpieczony sprzedał K. G. pozostałe posiadane nieruchomości rolne. Spornej nieruchomości nie mógł wówczas sprzedać ani wydzierżawić, gdyż nie posiadał jeszcze orzeczenia sądowego stwierdzającego nabycie przez zasiedzenia własności tej nieruchomości. Niezależnie od tego wskazać należy, że sporna nieruchomość stanowi 0,727 ha przeliczeniowego, a to oznacza, że ubezpieczony nie jest posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym.

W świetle przedstawionych okoliczności ,tj. wobec ustalenia, że w spornym okresie ubezpieczony nie prowadził działalności rolniczej brak jest podstaw do uznania, że w okresie od 17 marca 2014r. do 31 stycznia 2015r. ubezpieczony nienależnie pobrał emeryturę rolniczą w kwocie 7 911,10 złotych i tym samym brak jest podstaw do zwrotu przez niego tej kwoty w myśl art.138 ust.1 i 2 pkt 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. art.52 ust.2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Mając na uwadze powyższe okoliczności na podstawie art.477¹⁴§2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w wyroku.